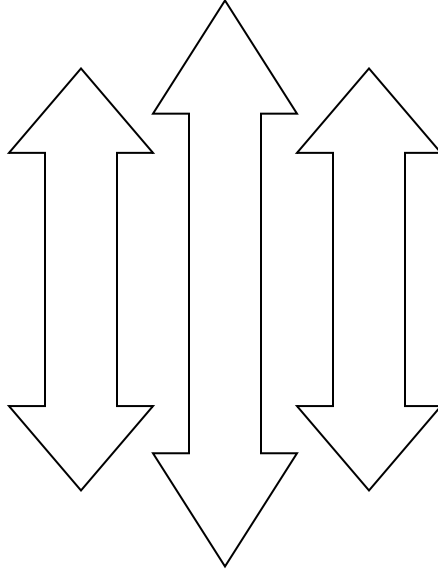

पुतलीबजार नगरपालिका स्याङ्जा
.....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समितिको विधान, २०७८

पारित मिति २०७८। ।

पुतलीबजार नगरपालिका स्याङ्जा

.....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समितिको विधान, २०७८

प्रस्तावना : पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं .....को .....स्थानमा गठित .....नामको खानेपानी उपभोक्ता समिति, पुतलीबजार नगरपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई ऐन, २०७७ को दफा ६(५) खारेज भएकोले सोही दफा बमोजिम यस समितिलाई रुपान्तरण गरी .....नामको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिको नामको नयाँ समिति गठन गरी सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय देखिएकोले सोही ऐनको दफा ९ को प्रयोजनार्थ मिति .....मा बसेको उपभोक्ताहरूको भेलाको निर्णयले यस .....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समितिको विधान, २०७८ पारित गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

संक्षिप्त नाम, ठेगाना, कार्यक्षेत्र र प्रारम्भ :

१. संक्षिप्त नाम, ठेगाना, कार्यक्षेत्र र प्रारम्भ :

- (१) यस विधानलाई .....समितिको नाम.....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समितिको विधान, २०७८ भनिने छ ।
- (२) समितिको नाम : यस समितिको नाम .....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति रहने छ ।
- (३) समितिको ठेगाना : यस समितिको ठेगाना पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं.....,.....(स्थान लेख्ने) स्याङ्जा रहनेछ ।
- (४) समितिको कार्यक्षेत्र : यस समितिका कार्यक्षेत्र वडा नं .....मा पुतलीबजार नगरपालिकाबाट गठित .....टोल विकास संस्था/संस्थाहरूको भौगोलिक कार्य क्षेत्र रहने छ ।
- (५) यो विधान पुतलीबजार नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागमा यस विधानमा,

- (क) **विधान भन्नाले :** ..... खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. .... स्याङ्जाको विधान, २०७८ लाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) **समिति भन्नाले :** यस विधान बमोजिम गठन भएको .....खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई सञ्चालन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) **अध्यक्ष भन्नाले :** समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

- (घ) उपाध्यक्ष भन्नाले : समितिको उपाध्यक्षलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (घ) कोषाध्यक्ष भन्नाले : समितिको कोषाध्यक्षलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (ङ) सचिव भन्नाले : समितिको सचिवलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (च) सदस्य भन्नाले : समितिका सदस्यलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (छ) उपभोक्ता सदस्य भन्नाले : समितिको कार्यक्षेत्रका खानेपानी तथा सरसफाई सेवाको लाभग्राही एक घरधुरी एक व्यक्ति, संस्था, समुह आदिलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (ज) ऐन भन्नाले : पुतलीबजार नगरपालिका स्याङ्जाद्वारा स्वीकृत भएको खानेपानी तथा सरसफाई ऐन, २०७८ लाई संभन्नु पर्दछ ।
- (झ) योजना भन्नाले : समितिको कार्य क्षेत्रमा सञ्चालन भएको वा हुने खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी सबै योजना/आयोजना/कार्यक्रमलाई संभन्नु पर्दछ ।
- (ञ) नगरपालिका भन्नाले : पुतलीबजार नगरपालिका स्याङ्जालाई संभन्नु पर्दछ ।
- (ट) विशेष साधारणसभा भन्नाले: समितिको गठन/विघटन, आर्थिक कारोवार, विधान निर्माण/संशोधन/खारेज, विपद् जस्ता गम्भिर अवस्था तथा विषयमा बस्ने सभालाई संभन्नु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

समितिको उद्देश्य

३. समितिको उद्देश्य : समितिको मुख्य उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।
- क. समितिको कार्य क्षेत्रमा सञ्चालन भएको वा हुने खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी योजनाको सञ्चालन, संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा मर्मत संभार गर्नु ।
- ख. खानेपानी तथा सरसफाई/योजना कार्यक्रमको प्रभावकारी व्यवस्थापन तथा नियमित सञ्चालन गर्नु ।
- ग. उपभोक्ताहरुलाई खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि गर्नु ।
- घ. कोषको व्यवस्था गर्नु, ऐन बमोजिम कोषबाट रकम खर्च गर्नु, लेखा राख्नु, लेखा परीक्षण गर्नु गराउनु ।
- ङ. ऐनमा व्यवस्थित समितिसँग सबन्धित प्रावधानको पूर्ण पालना तथा कार्यान्वयन गर्नु ।
- च. पुतलीबजार नगरपालिका वा नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको निर्देशनको पालना वा पुतलीबजार नगरपालिका र नगरकार्यपालिकाको कार्यालयले तोकेका अन्य कार्य गर्नु ।

(छ) भौगोलिक कार्यक्षेत्र भित्रका खानेपानी एवं सरसफाई सँग सम्बन्धित सबै समितिलाई तीन महिना भित्र एकीकृत गर्नु ।

परिच्छेद- ३

सभा, बैठक, कार्यप्रणाली र निर्णय

४. सभा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) उपभोक्ता भेलाले गठित समिति पुतलीबजार नगरपालिकामा दर्ता भएपश्चात सो समितिले एक महिना भित्र अनिवार्य रूपमा प्रारम्भिक साधारण सभा हुनेछ, प्रत्येक आर्थिक वर्ष पुरा भए पश्चातको तीन महिना भित्रमा वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न हुनुका साथै सो बाहेक अन्य विशेष अवस्था परेमा जुनसुकै समयमा समितिको विशेष सभा बस्न सक्ने छ ।

(२) समितिको अध्यक्षको निर्देशनमा सचिवले कम्तीमा अठ्चालीस घण्टा अघावै सभाका एजेण्डा सहित लिखित वा मौखिक वा मावाइलको माध्यमबाट सभाका सदस्यलाई सभामा आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

(३) गणपुरक संख्या : कम्तीमा ५१ प्रतिशत उपभोक्ता सदस्य उपस्थित भएमा सभाको गणपुरक संख्या मानिने छ । गणपुरक संख्या नपुगेमा सात दिन भित्र पुनः बैठक बोलाउनुपर्ने छ ।

(४) सभाको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्ने छ । निजको अनुपस्थितीमा उपाध्याक्षले सभाको अध्यक्षता गर्ने छ । उपाध्याक्ष समेत अनुपस्थित भएमा उपभोक्ताहरु मध्ये जेष्ठ सदस्यले सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(५) निर्धारित समयमा सभा नगरेमा २५ प्रतिशत उपभोक्ता सदस्यको लिखित निवेदनले समितिको अध्यक्ष वा उपाध्याक्ष वा सचिवले सात दिन भित्र सभा बोलाउनु पर्ने छ ।

(६) सभाका अध्यक्षले पूर्व निर्धारित कार्यसूची तथा एजेण्डाहरु सभामा प्रस्तुत गरी बहुमत सदस्यबाट पारित गराउनु पर्ने छ । अध्यक्षले समितिका सचिवलाई सभाबाट भएका निर्णयहरु को अभिलेख खडा गर्न लगाई प्रमाणित गर्नु पर्ने छ । यस सम्बन्धीका अभिलेखहरु सचिवले सुरक्षित गरी राख्नु पर्नेछ ।

५. समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) सभाका सदस्यहरुले आफुमध्येबाट सर्वसम्मत वा निर्वाचन गरी कार्यकारी निकायको रूपमा देहाएको समिति गठन गर्नेछ ।

अध्यक्ष.....	१
उपाध्याक्ष.....	१
सचिव.....	१

कोषाध्याक्ष १

सदस्यहरु ३

(२) उपदफा (१) बमोजिम समिति गठन गर्दा कोषाध्याक्ष सहित कम्तीमा तेत्तीस प्रतिशत महिला सदस्यहरु रहने छन् ।

(३) समितिको कार्यकाल तीन वर्षको हुने छ ।

(४) समितिको बैठक प्रत्येक दुई महिनाको एक पटक बस्नेछ । अध्यक्षको निर्देशनमा सचिवले कम्तीमा चौबीस घण्टा अघावै एजेण्डा सहित लिखित वा मौखिक वा मावाईल(एस एम एस)को माध्यमबाट समितिका सदस्यलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

(५) गणपुरक संख्या : कम्तीमा ५१ प्रतिशत उपभोक्ता सदस्य उपस्थित भएमा समितिको गणपुरक संख्या मानिने छ । गणपुरक संख्या नपुगेमा तीन दिन भित्र पुनः बैठक बोलाउनुपर्ने छ ।

(६) बैठकको अध्यक्षता समितिको अध्यक्षले गर्ने छ । निजको अनुपस्थितीमा उपाध्याक्षले सभाको अध्यक्षता गर्ने छ । उपाध्याक्ष समेत अनुपस्थित भएमा उपभोक्ताहरु मध्ये जेष्ठ सदस्यले सभाको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(७) निर्धारित समयमा बैठक नबोलाएमा २५ प्रतिशत उपभोक्ता सदस्यको लिखित निवेदनले समितिको अध्यक्ष वा उपाध्याक्ष वा सचिवले तीन दिन भित्र बैठक बोलाउनु पर्ने छ ।

(८) अध्यक्षले पुर्व निर्धारित कार्यसूची तथा एजेण्डाहरु समितिमा प्रस्तुत गरी बहुमत सदस्यबाट पारित गराउनु पर्ने छ । अध्यक्षले सचिवलाई सभाबाट भएका निर्णयहरु को अभिलेख खडा गर्न लगाई प्रमाणित गर्नु पर्ने छ । यस सम्बन्धीका अभिलेखहरु सचिवले सुरक्षित गरी राख्नु पर्नेछ ।

(९) यस विधानमा लेखिएका सबै कार्यहरु कार्यकारी निकायको रुपमा समितिको नामबाट सम्पादन हुनेछन् ।

६. समितिहरु एकीकरण र यसका आधारहरु : भौगोलिक कार्यक्षेत्र भित्र रहेका यस सम्बन्धीका अन्य समितिहरु तीन महिना भित्रमा लागत सहभागिता, भूमिका निर्वाहा, जोखिम बहन, लाभ वितरणका आधारमा आपसी समझदारीमा एकीकरण गरिनेछ । एकीकरणपुर्व कुनै समितिको कोषमा सञ्चित रकमलाई आपसी सहमतीबाट मिलान गरी परिचालन गरिने छ ।

७. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार : यस विधानमा उल्लेखित उदेश्य कार्यान्वयन गर्नु समितिको मुख्य कामकर्तव्य र अधिकार हुनेछ । समितिको अन्य काम कर्तव्य अधिकार काम, कर्तव्य र अधिकार देहाए बमोजिम हुनेछन् ।

क. यस ऐनको पूर्ण पालना गर्नु ,

ख. समितिको विधान पालना गर्नु ,

ग. उपभोक्ताको अध्यावधिक विवरण राख्नु ,

- घ. खानेपानी शुल्क संकलन गर्नु ,
- ङ. खानेपानी वितरण प्रणाली प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नु ,
- च. खानेपानीको गुणस्तर कायम गर्नु , खानेपानीको मुहान समय समयमा सरसफाई गर्नु ,
- छ. भौतिक पूर्वाधार/मर्मत सम्भारको व्यवस्था गर्नु ,

परिच्छेद - ४

कोषको तथा खाता सञ्चालन र लेखापरीक्षण

८. समितिको कोष व्यवस्थापन : समितिको एक कोष रहनेछ, सो कोषमा देहाएको रकम रहनेछ ।

- क. नगरपालिकाबाट समितिलाई उपलब्ध गराएको कुनै किसिमको रकम,
- ख. समितिलाई कुनै श्रोतबाट प्राप्त चन्दा, पुरस्कार, आर्थिक सहायता तथा अनुदान,
- ग. दण्ड जरीवानाबाट उठेको रकम,
- घ. समितिले प्राप्त गरेको ऋण,
- ङ. उपभोक्ताहरूबाट उठाइएको पानी महशुल लगायतको रकम,
- च. निर्माण वा अन्य श्रोतहरूबाट आयोजनामा बचत भएको रकम,
- छ. नगरपालिकाले तोकी दिए बमोजिम खानेपानी उपभोक्ताबाट संकलित सेवा शुल्क,
- ज. ब्याज प्राप्त रकम तथा समितिमा बचत भएको अन्य कुनै रकम ।

९. खाता सञ्चालन तथा खर्च क्षेत्र सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) समितिको कोषको खाता सञ्चालन अध्यक्ष र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको कोषबाट समितिले निर्णय बमोजिम देहाएको क्षेत्रमा मात्र खर्च गरिनेछ ।
- क. खानेपानीको योजना सञ्चालन गर्न,
- ख. खानेपानी योजनाको मर्मत संभार गर्न,
- ग. अन्य कुनै विकास निर्माण,

घ.प्रशासनिक तथा साधारण खर्च गर्न,

ङ.आकस्मिक कार्यमा खर्च गर्न ।

१०. लेखा, लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) समितिले प्रत्येक आ.व. को कारोवार स्पष्ट रुपमा देख्न/बुझ्न सकिने गरी कानून बमोजिमको आर्थिक कारोवार सहितको लेखा र यसको अभिलेख राख्ने छ ।

(२)समितिले प्रत्येक आ.व.को आर्थिक तथा अन्य कारोवारको लेखाको सो आ.व.सकिएको तीन महिना भित्र दर्तावाल लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराई कार्तीक महिना भित्र सो को प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश हुनेछ ।

११.सम्पत्ती सर्ने : समिति विघटन वा खारेज भएमा यसको चल अचल सबै सम्पत्ति नगरपालिकामा सर्ने छ ।

परिच्छेद -५

विविध

१२.राजीनामा : समितिका कुनै सदस्यले आफ्नो पदबाट अध्यक्ष समक्ष पेश गरेको राजीनामा स्वीकृत भएमा सो खाली हुनेछ । उक्त पदमा जुन प्रकृयाबाट पूर्ती भएको थियो सोही प्रकृयाबाट पूर्ती गरिने छ । अध्यक्षले उपाध्याक्ष समक्ष राजीनामा दिन सक्नेछ ।

१३. विधान संशोधन तथा नियमावली तर्जुमा :

(१) यस विधान संशोधन गर्नु परेमा सभाबाट पारीत गरी नगरकार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागू हुनेछ ।

(२) समितिले यो विधान कार्यान्वयन गर्न समितिले आवश्यक नियम बनाई नगरकार्यपालिकाबाट स्विकृति गराई लागू गर्न सक्ने छ ।

१४.बचाउ र खारेजी :

(१)यो विधान प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेको समिति यसै विधान बमोजिम गठन भएको मानिने छ ।

(२) यो विधान प्रारम्भ हुँदाका बखत बहाल रहेको भेला वा उपभोक्ता समितिको निर्णयबाट सम्पादन भएका कार्यहरु यसै विधान बमोजिम भएगरेको मानिनेछ ।

(३) .....विधान खारेज गरिएको छ ।

१५.अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुने :

उपभोक्ता समिति दर्ताको लागि आवश्यक कागजात :

(१) दर्ता हुनका लागि उपभोक्ता समितिले देहाएको विवरण सहितका कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ ।

क. समितिको विधान,

ख. उपभोक्ता समितिको पुरा नाम र ठेगाना,

ग. आमभेलाबाट समिति गठन भएको आधिकारिक निर्णय,

घ. चार किल्ला सिमाना,

ङ. घरधुरी संख्या र उपभोक्ताको नामनामेसी विवरण,

च. सम्बन्धित वडाको सिफारिश पत्र,

छ. समितिले प्रयोग गर्ने पानीको स्रोत अन्य क्षेत्रका उपभोक्ताले समेत उपयोग गर्ने रहेछन् भने पानी बाँडफाँडको समुचित वितरणको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था समेतका विषय।